גיליון
כ״ח

שִׂיחוֹת־חִנּוּךְ

שִׂיחוֹת נִפְלָאוֹת, הַדְּרָכוֹת יְשָׁרוֹת, בְּעִנְיְנֵי חִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר מִדַּבְּרוֹת,
נִשְׁמְעוּ מִפִּי־קָדֵשׁ מוֹרֵנוּ הָרַהַ״צ רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער שְׁלִיטָ״א

שִׂיחָה לְמְחַנְּכִים יוֹם ב׳ פָּרָשַׁת מַטּוֹת־מַסְעֵי תשפ״ו

– לְמוּדִים נִפְלָאִים לִקְרַאת סוֹף הַשָּׁנָה –

מַטּוֹת? מַסְעֵי!

שָׁלוֹם וּבְרָכָה, מְלַמְּדִים יְקָרִים! אֲנַחְנוּ מִתְקָרְבִים לְסִיּוּם הַשָּׁנָה בְּשָׁעָה טוֹבָה וּמַצְלַחַת, וְהַשָּׁבוּעַ עוֹשִׂים סִיּוּם עַל סֵפֶר בַּמִּדְבָּר עִם פָּרָשִׁיּוֹת מַטּוֹת־מַסְעֵי, וּשְׁמָן שֶׁל הַפָּרָשִׁיּוֹת מְעוֹרֵר אוֹתָנוּ עַל עִנְיָן שֶׁל ׳נְסִיעָה׳ – לְהִתְקַדֵּם!

׳מַטּוֹת׳ זֶה עִנְיָן שֶׁאָדָם יִכְפֹּף אֶת עַצְמוֹ, וְיַקְבֵּל אֶת כָּל מַה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מֵבִיא לוֹ בַּחַיִּים, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לָזֶה – לִכְפֹּף וּלְהַכְנִיעַ עַצְמוֹ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְקַבֵּל אֶת הַכֹּחַ שֶׁל ׳מַסְעֵי׳!

וְהִנֵּה עַתָּה, בְּסִיּוּם הַשָּׁנָה, הוּא זְמַן שֶׁל ׳חֹפֶשׁ׳ – כַּשָּׁגוּר בְּפִי הָעוֹלָם, וְנוֹסְעִים כָּל אֶחָד לִנְסִיעוֹתָיו, וְנִמְצָאִים חוּץ לְכוֹתְלֵי הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה, אֲבָל הָעִקָּר לְהַשְׁאִיר טַעַם טוֹב וְחִיּוּת וְשִׂמְחָה בְּפִי כָּל הַתַּלְמִידִים וּבְפִי כָּל הַצָּוֶת!

הַבַּיִת הַכְּלָלִי

הַתְחָלַת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ – פָּרָשַׁת מַטּוֹת – מְדַבֶּרֶת מֵעִנְיְנֵי נְדָרִים, וּבְעִקָּר נְדָרִים בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וּבֵין אָב לְבִתּוֹ, שֶׁשָּׁם צְרִיכִים זְהִירוּת יְתֵרָה, וְיֵשׁ כֹּחַ לָאָב לְהָפֵר אֶת הַנְּדָרִים שֶׁל בִּתּוֹ וְשֶׁל אִשְׁתּוֹ, וּמָנָח בָּזֶה לְמוּד עָצוּם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ:

הִנֵּה הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה שֶׁלָּנוּ, וְכָל מוֹסְדוֹת הַחִנּוּךְ בִּכְלָל, זֶה ׳הַבַּיִת שֶׁלָּנוּ׳, כִּי שָׁם מְקַבְּלִים הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת חִנּוּךְ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר, וְזֶה הַבַּיִת שֶׁלָּהֶם! אָמְנָם בַּשָּׁעוֹת הָאֲחֵרוֹת שֶׁל הַיְמָמָה הֵם נִמְצָאִים בַּבַּיִת הַפְּרָטִי שֶׁלָּהֶם, אֲבָל הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה הוּא ׳הַבַּיִת הַכְּלָלִי׳ שֶׁל הַיְלָדִים, וְשָׁם צָרִיךְ לִהְיוֹת ׳שְׁלוֹם־בַּיִת׳ הֵיכִי מִפְּאָר! בֵּין הַמְלַמְּדִים וְכָל הַצָּוֶת – נִקְרָא לָזֶה בִּלְשׁוֹן מָשָׁל: ׳בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ׳, הַמְלַמְּדִים עִם הַמְנַהֵל – הַדִּבּוּרִים צְרִיכִים לִהְיוֹת דִּבּוּרִים טוֹבִים!

מַה זֶּה ׳פָּרָשַׁת נְדָרִים׳? אִשָּׁה ׳זָרְקָה׳ אֵיזֶה נֶדֶר מִתּוֹךְ כַּעַס וְהַקְפָּדָה, וְהַבַּעַל צָרִיךְ לְהָפֵר אֶת זֶה, אוֹ הַבַּת אָמְרָה מַשֶּׁהוּ ׳לֹא בְּמָקוֹם׳, וְהָאַבָּא צָרִיךְ לְהָפֵר אֶת זֶה, וּמַה זֶּה נוֹגֵעַ לְעִנְיָנֵנוּ? ׳שִׁפּוּר הַדִּבּוּר׳!

זֶהוּ פְּרִי עֲמַלְכֶם!

הִנֵּה הַיּוֹם הִגִּיעוּ אֵלַי הַתַּלְמִידִים הַמְצֻטְיָנִים – כְּאַרְבָּעִים יְלָדִים, בְּלִי עַיִן הָרָע ׳בֶּן פֹּרָת יוֹסֵף׳ – וְשָׁמְעוּ דִּבְרֵי חִזּוּק עַל הָעִנְיָן הַזֶּה, וְזוֹ הַזְּכוּת שֶׁל הַמְלַמְּדִים! כֻּלָּם עֵדִים לָזֶה שֶׁהֵם הִשְׁתַּפְּרוּ מְאֹד בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה, וְזוֹ הַזְּכוּת שֶׁל הַמְלַמְּדִים! הִשְׁקַעְתֶּם בָּזֶה, וְזֶה ׳פְּרִי עֲמַלְכֶם׳, וַעֲלֵיכֶם לְהִתְגָּאוֹת בָּזֶה ׳גַּאֲוָה דִּקְדֻשָּׁה׳ וּלְהִתְפָּאֵר עִם זֶה שֶׁהִגִּיעוּ קְבוּצָה מְכֻבֶּדֶת שֶׁל אַרְבָּעִים יְלָדִים לְאוֹת הִצְטַיְנוּת!

כָּךְ בּוֹנִים!

וְהָעִקָּר – כְּמוֹ שֶׁדִּבַּרְנוּ בַּאֲסֵפָה לַיְלָדִים שֶׁהִצְטַיְנוּ בָּזֶה – שִׁמְרַת הַדִּבּוּר! כָּךְ בּוֹנִים בַּיִת! כָּךְ בּוֹנִים תַּלְמוּד־תּוֹרָה! כָּךְ בּוֹנִים בֵּית־סֵפֶר! עִם דִּבּוּרִים טוֹבִים, דִּבּוּרִים שֶׁל חִזּוּק – זֶה כָּל־כָּךְ חָשׁוּב!

מוּבָא בְּסִפְרֵי צַדִּיקִים: ׳נֶדֶר׳ אוֹתִיּוֹת נ׳ דֶּר; נ׳ רֶמֶז לְנ׳ שַׁעֲרֵי בִּינָה, דְּהַיְנוּ שֶׁצְּרִיכִין לְהַכְנִיס בַּדִּבּוּר הַרְבֵּה בִּינָה וַהֲבָנָה, וְשֶׁיִּזְכֶּה לְדִבֵּקוּת בְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַדִּירָה, שֶׁזֶּה הַסּוֹד שֶׁל שְׁלוֹם־בַּיִת, וְזֶה הַסּוֹד הַצָּלָחָה בְּתַלְמוּד־תּוֹרָה וּבְכָל בָּתֵּי־הַחִנּוּךְ – דִּבּוּרִים טוֹבִים! לִבְנוֹת אֶת הַדִּירָה, לִבְנוֹת אֶת הַבַּיִת, לְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי! וְכֵן בֵּין הַמְלַמְּדִים בְּעַצְמָם – שֶׁיַּרְאוּ לְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי! לְסַפֵּר דְּבָרִים חִיּוּבִיִּים שֶׁהָיוּ בְּמַהֲלַךְ הַשָּׁנָה!

אֵיזוֹ כְּתָה קָשָׁה...

לִפְעָמִים הָיָה לְמְלַמֵּד אֵיזֶה קֹשִׁי עִם הַכִּתָּה שֶׁלּוֹ, אָז הוּא כְּבָר מְסַפֵּר לְכֻלָּם עַל מַה שֶּׁעָשׂוּ הַתַּלְמִידִים... וְאָכֵן גַּם בָּזֶה שַׁיָּךְ הִלְכוֹת לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת – שֶׁמְּסַפֵּר ׳אֵיזוֹ כִּתָּה קָשָׁה׳ וְ׳אֵילּוּ יְלָדִים

קְשִׁים׳... מַה אַתָּה פּוֹעֵל בָּזֶה?!... בְּמָקוֹם לְסַפֵּר דְּבָרִים כְּאֵלּוּ - שֶׁכָּל אֶחָד יְסַפֵּר "מַה זָּכִיתִי לִפְעֹל אֲצֶל הַיְלָדִים בַּשָּׁנָה הַזֹּאת!"... - אֵילּוּ נְקוּדוֹת טוֹבוֹת! וְכָל אֶחָד יַכְנִיס אֶת הַחֵלֶק שֶׁלּוֹ... דְּבָרִים שְׁלִילִיִּים - תָּמִיד אֶפְשָׁר לִמְצוֹא... תִּמְצָא אֶת הַחִיּוּבִי!

סוֹד שֶׁל שָׁלוֹם־בַּיִת

וּמֵאֵיפֹה לוֹקְחִים אֶת זֶה? בּוֹאוּ נִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁלוֹם־בַּיִת שֶׁלָּנוּ: אָדָם רוֹצֶה שָׁלוֹם־בַּיִת - אִם הוּא יִתְמַקֵּד עַל הַחֶסְרוֹנוֹת וְהַדְּבָרִים הַשְּׁלִילִיִּים, הַשָּׁלוֹם־בַּיִת יִהְיֶה "עַל הַפָּנִים"... וּמַהוּ כָּל הַסּוֹד? לִמְצֹא אֶת הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת, וּלְפָאֵר אוֹתָם וּלְהַגְדִּיל אוֹתָם!

כְּשֶׁהַמְלַמְּדִים מִתְקַבְּצִים בְּיַחַד - שֶׁיִּרְאוּ לְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי! שֶׁיְּסַפֵּר הַמְלַמֵּד: 'אָמְנָם הָיְתָה לִי כָּזֹאת כִּתָּה, אֲבָל בָּרוּךְ הַשֵּׁם הִצְלַחְתִּי!'... אָכֵן הָיוּ אֲתְגָּרִים, וְלֹא הָיָה כָּל־כָּךְ קַל, אֲבָל 'לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא' - כְּפִי הַצַּעַר, כֵּן הַשָּׂכָר...

זְמַנִּים טוֹבִים לְקַבֵּל הַדְּרָכָה

מוֹהֲרָא"שׁ כָּתַב הַרְבֵּה מִכְתָּבִים בְּעִנְיְנֵי הַחִנּוּךְ, וְהָיָה תָּמִיד כּוֹתֵב שֶׁהַבְּעָיָה הִיא לֹא שֶׁהַתַּלְמִידִים קָשִׁים, אֶלָּא הַמְלַמֵּד קָשֶׁה... וְלָכֵן אַשְׁרֵי הַמְלַמֵּד שֶׁמְּחַפֵּשׂ אֵיךְ לְהִתְחַזֵּק, וּבִפְרָט בִּימֵי 'בֵּין־הַזְּמַנִּים' - אֵלּוּ זְמַנִּים טוֹבִים לְחַפֵּשׂ עֵצוֹת וְחִזּוּק! אָכֵן זֶה זְמַן שֶׁל "חַפֵּשׂ", אֲבָל צְרִיכִים גַּם לְחַפֵּשׂ הַדְּרָכָה!

וּלְכָל אֶחָד מָתַר לְקַבֵּל הַדְּרָכָה... אֲפִלּוּ אִם אַתָּה 'מְלַמֵּד וָתִיק' - כְּבָר כַּמָּה שָׁנִים, זֶה לֹא מְשַׁנֶּה! יֵשׁ תָּמִיד מָקוֹם לְשַׁפּוּר!

אֵיךְ אֲנִי יוֹצֵא

וְהַסִּימָן הוּא: 'אֵיךְ אֲנִי יוֹצֵא מֵהַכִּתָּה'; כְּשֶׁהַשָּׁנָה מִסְתַּיֶּמֶת - מָה אֲנִי אוֹמֵר בִּכְלָלִיּוּת עַל הַכִּתָּה? מְלַמֵּד שֶׁאוֹמֵר 'בָּרוּךְ הַשֵּׁם הָיְתָה נְקֻדָּה טוֹבָה כָּזוֹ וּנְקֻדָּה טוֹבָה כָּזוֹ - זֶה סִימָן שֶׁאָכֵן הוּא עָשָׂה מְלַאכְתּוֹ בֶּנֱאֱמָנוּת...

הִנֵּה עַכְשָׁו עוֹסְקִים בְּשִׁיבוּץ־הַכִּתּוֹת - אֵיזוֹ כִּתָּה יְקַבֵּל כָּל מְלַמֵּד, וְהָאַחְדוּת הַזֹּאת צְרִיכָה לִהְיוֹת בֵּין כָּל הַמְלַמְּדִים - שֶׁכָּל אֶחָד יְחַזֵּק אֶת הַשֵּׁנִי: "בְּוַדַּאי תַּצְלִיחַ! אַדְרַבָּה! אָכֵן הָיוּ לִי אֲתְגָּרִים, הַרְבֵּה עֲנָיְנִים לֹא הָיוּ כָּל־כָּךְ קַלִּים, אֲבָל בָּרוּךְ ה' הִצְלַחְתִּי בָּהֶמּוֹן!"... - לְמָסֵר אֶת הַמֶּסֶר הַזֶּה אֶחָד לַשֵּׁנִי!

"מַה זָּכִינוּ הַשָּׁנָה?"

וַעֲלֵיכֶם לְדַבֵּר גַּם עִם הַיְלָדִים בְּעַצְמָם; לִקְרַאת סִיּוּם הַשָּׁנָה עוֹשִׂים 'חֲזָרָה' עִם הַיְלָדִים: 'יְלָדִים יְקָרִים, מַה זָּכִינוּ לַעֲשׂוֹת מִתְּחִלַּת הַשָּׁנָה? אֵיךְ נִכְנַסְנוּ אֶל הַשָּׁנָה הַזֹּאת וּמַה זָּכִינוּ לִלְמֹד וְלִשְׁמֹעַ בַּשָּׁנָה הַזֹּאת?' - וּלְפָאֵר וּלְחַזֵּק אֶת הַיְלָדִים, וְלוֹמַר לָהֶם מַחְמָאוֹת: 'יֶלֶד יָקָר, עָלִיתָ הֲמוֹן בַּשָּׁנָה הַזֹּאת!' - וְזֶה יַעֲשֶׂה רֹשֶׁם נִפְלָא...

זֶה בָּטוּחַ!

וּבָטוּחַ שֶׁיֵּשׁ לְכָל מְלַמֵּד אֵיזוֹ 'מִלָּה חִיּוּבִית' עַל כָּל יֶלֶד! זֶה בָּטוּחַ! אָמְנָם יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁלֹּא הָיָה קַל בְּכָל־מִינֵי דְּבָרִים, אֲבָל הָיוּ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת!

מִבְצָע יָפֶה...

וְזֶה מַה שֶּׁאַתֶּם עוֹשִׂים לִקְרַאת סִיּוּם הַשָּׁנָה - בְּיָמִים אֵלֶּה, שֶׁיּוֹצְאִים עוֹד מִעַט אֶל "הַחוֹפֶשׁ הַגָּדוֹל" [כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים], אֲבָל 'לָלֶכֶת עִם הַיְלָדִים'... לִבְחֹר כָּל יוֹם כַּמָּה יְלָדִים, וְלוֹמַר לְכָל אֶחָד: 'יֵשׁ לִי מַשֶּׁהוּ לְהַגִּיד לְךָ; אַתָּה בָּרוּךְ ה' הִשְׁתַּפַּרְתָּ מְאֹד בְּעִנְיָן הַזֶּה וְהַזֶּה' - כָּל אֶחָד כְּפִי עִנְיָנוֹ. זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת מִבְצָע יָפֶה לִקְרַאת סוֹף הַשָּׁנָה...

וְכָאמוּר, כֵּן בֵּין הַצָּוֹת בְּעַצְמָם - לְחַזֵּק אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי עִם דִּבּוּרִים טוֹבִים! אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁבַּשָּׁנָה הַבָּאָה הַכִּתָּה הַזֹּאת תַּעֲלֶה לְאֵיזֶה מְלַמֵּד [כְּפִי שֶׁנִּסְדַּר], אֲבָל שֶׁיִּהְיֶה בֵּין הַמְלַמְּדִים תָּמִיד מִלִּים טוֹבוֹת שֶׁל חִזּוּק - "אַתָּה תַּצְלִיחַ בְּעֶזְרַת ה'!"... יֵשׁ הֲמוֹן מַה לִּפְעֹל אִתָּם, וְאֶפְשָׁר לִפְעֹל אִתָּם!

וְכָךְ אֲנַחְנוּ בּוֹנִים אֶת הַדִּירָה הַקְּדוֹשָׁה - 'נֵדֶר' אוֹתִיּוֹת נ' דָּר', שֶׁאֲנַחְנוּ בּוֹנִים אֶת הַתַּלְמוּד־תּוֹרָה שֶׁלָּנוּ עִם נ' שַׁעֲרֵי בִּינָה, שֶׁזֶּה מָקוֹם שֶׁל 'גִּלּוּי שְׁכִינָה'! זֶה לִמּוּד מְאֹד חָשׁוּב עַכְשָׁו לִקְרַאת סוֹף הַשָּׁנָה...

הַפָּרַת־הַטּוֹב

מְלַמְּדִים מְחַנְּכִים יְקָרִים! אֲנִי מְאֹד מַכִּיר טוֹבָה עַל כָּל הַהַשְׁקָעָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהִשְׁקַעְתֶּם כָּל הַשָּׁנָה, וּבְעֶזְרַת ה' כָּל זֶה רַק 'הֶכְנָה' לִקְרַאת הֶעָתִיד! כָּל שָׁנָה, כָּל זְמַן, זֶה עוֹד חִזּוּק עַל הַיְסוֹד שֶׁעַל זֶה בּוֹנִים אֶת הַבִּנְיָן הַכִּי גָּדוֹל וְהַכִּי מְפֹאָר בְּעֶזְרַת ה'!

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן לְכֻלְּכֶם הֲמוֹן הַצְלָחָה - בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, רֹב נַחַת דִּקְדֻשָּׁה מִכָּל יַלְדֵיכֶם וְתַלְמִידֵיכֶם, וּבְעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ נִזְכֶּה שֶׁיָּמִים אֵלּוּ שֶׁל 'בֵּין הַמְצָרִים' יִתְהַפְּכוּ לְשָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה, וּבְקָרוֹב יַגִּיעַ מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וּתְהֵא הַגְּאֻלָּה הַשְׁלֵמָה!

***

